

Nemzetközi nyilatkozat az űralapú tudományos adatokról

Elfogadva a Párizsi Nemzetközi Űrcsúcstalálkozón

Párizs, 2026. szeptember 9–10.

Az űralapú tudományos adatok – amelyeket Föld- vagy világűr-megfigyelő műholdak gyűjtenek – rendkívüli jelentőségre tettek szert. Akár a világegyetem feltárásáról, akár a Föld megfigyeléséről legyen szó, ezek az adatok hozzájárulnak az emberi tudás gyarapodásához, és a tudósok, a döntéshozók, valamint a polgárok számára is példátlan rálátást és megértést biztosítanak világunkról.

Ahhoz, hogy a felhasználók számára releváns információkat és tudást lehessen kinyerni és biztosítani, a tudósoknak jó minőségű és hosszú távon rendelkezésre álló űralapú tudományos adatokra van szükségük, amelyek a világ minden pontján hozzáférhetők és elérhetők, ugyanakkor a lehető legnyitottabbak ahhoz, hogy azokat bármely illetékes személy felhasználhassa, valamint hiteles (azaz megbízhatóak és ellenállóak) adataik integritásának garantálása révén.

A jelen nyilatkozat célja, hogy megerősítse és tudatosítsa az űralapú tudományos adatok világszerte történő felhasználásának szükségességét, olyan időszakban, amikor az együttműködésen alapuló tudomány kulcsfontosságú bolygónk és világegyetemünk megértéséhez.

Preambulum

Mi, a Részvevők,

Összegyűlve, hogy megerősítsük az űralapú adatok tudományos felhasználására vonatkozó közös prioritásunkat, az űr- és adatterület mélyreható átalakulásának időszakában;

Elismerve az űralapú adatok növekvő jelentőségét a tudományos és ismeretszerzési célok, a természeti erőforrás-gazdálkodás, a katasztrófakezelés és a vészhelyzeti reagálás, a biztonság, valamint a fenntartható emberi fejlődés és a kapcsolódó nemzetközi célok szempontjából;

Elismerve az adatok hozzáférhetőségének, nyitottságának, interoperabilitásának és integritásának kulcsfontosságú szerepét az innováció, az átláthatóság és a kiegyensúlyozott nemzetközi együttműködés elősegítésében;

Megerősítve támogatásunkat a Megtalálható, Hozzáférhető, Összeegyeztethető, Újrafelhasználható (FAIR) elvek iránt, beleértve az integritást is;

Hangsúlyozva, hogy a kutatás, az innováció és az oktatás az űralapú adatokat felhasználó területek fejlődésének alapvető mozgatórugói, amelyek nélkülözhetetlenek a globális kihívások kezeléséhez; hogy az űrtudomány és az abból származó adatok stratégiai alkalmazása erős

kutatási ökoszisztémákon múlik, amelyeket a megfelelő kapacitások fejlesztése, valamint a tudás gyarapítására és fenntartható megoldások kidolgozására képes, magasan képzett tudósok, mérnökök és üzemeltetők képzése támogat.

Elfogadjuk az alábbi közös értékeket és prioritásokat.

Közös értékek és prioritások

1. Hozzáférhetőség

Megerősítjük, hogy az úralapú tudományos adatok mindenki számára hozzáférhetők lesznek, megkülönböztetés nélkül, az indokolt kivételek kivételével (pl. nemzetbiztonság, közbiztonság, védelem, személyes adatok védelme). Ennek érdekében, adott esetben, ösztönözzük nyílt szabványok és közös formátumok alkalmazását az adatcsere és az újrafelhasználás elősegítése céljából, valamint nyílt nemzetközi platformok kifejlesztését az adatok tárolására, terjesztésére és elérésére.

2. Nyitottság

Hangsúlyozzuk a nyílt licencek alkalmazásának szükségességét az újrafelhasználás és a terjesztés ösztönzése érdekében. Ennek megfelelően ezeket az adatokat a fent említett elvekkel összhangban, és ahol lehetséges és indokolt, nyílt adatként fogják közzétenni az újrafelhasználás és a terjesztés elősegítése érdekében. Ez egyben az adatgyűjtési, -feldolgozási és -értékesítési módszerek átfogó dokumentálását is jelenti, amelynek keretében a metaadatoknak teljesnek és pontosnak kell lenniük, és azokat az újrafelhasználásra vonatkozó rendelkezéseket meghatározó, egyértelmű licencnek kell kísérnie.

3. Integritás

Hangsúlyozzuk, hogy az úralapú tudományos adatok esetében elengedhetetlen az integritás, ami adott esetben nyomon követhetőségi és verziókezelési rendszerek bevezetését jelenti az adatok hitelességének és integritásának biztosítása érdekében, valamint a hamisítás elleni védelmet ellenőrző technológiák és független érvényesítési protokollok alkalmazása, illetve az elszámoltathatóság révén. A felhasználókat arra ösztönözzük, hogy ne módosítsák az eredeti adatkészleteket a származás megőrzése vagy a tulajdonjogra vonatkozó igény jelzése nélkül.

4. Nemzetközi együttműködés

Elismerjük, hogy a tudományos közösség számára szükséges adatok biztosítása valamennyi érintett fél közös felelőssége, akiknek kölcsönösségi alapon kell adatokat előállítaniuk, beszerezniük és megosztaniuk. Elkötelezzük magunkat a multilaterális együttműködés, a kölcsönösség, az átláthatóság és az ebből eredő információk terjesztésének megerősítése mellett, az adatcsere és -megosztásra vonatkozó szabványok, formátumok és protokollok harmonizálása révén. A meglévő kezdeményezéseket és kutatási programokat támogatni és bővíteni kell annak érdekében, hogy maximalizáljuk az úralapú tudományos adatok hatását, és javítsuk a kapacitás- és készségfejlesztést.

Ennek megfelelően megerősítjük közös elhatározásunkat a hozzáférhető, nyílt és integritásvédelemmel ellátott úralapú tudományos adatok előmozdítására, elismerve ugyanakkor a felhasználásukra vonatkozó megfelelő feltételeket.

Felkérjük valamennyi érintett felet (államokat, ügynökségeket, vállalatokat, kutatókat), hogy írják alá a nyilatkozatot.

Számítunk a nyilatkozat rendszeres felülvizsgálatára annak érdekében, hogy azt hozzáigazítsuk a társadalmi, technológiai és tudományos fejlődéshez.